

BOSNA I HERCEGOVINA
REPUBLIKA SRPSKA
VRHOVNI SUD REPUBLIKE SRPSKE
BROJ: 57 0 Ps 102281 18 Rev
Banjaluka, 30.01.2019. godine

Vrhovni sud Republike Srpske u vijeću sastavljenom od sudija Tanje Bundalo kao predsjednika vijeća, Davorke Delić i Darka Osmića, kao članova vijeća, u pravnoj stvari tužiteljice N.K.M.T., Vl. SZTR „N.“ B., koju zastupa D.T., advokat iz B., protiv tuženog „Č.M.“ a.d. B., koga zastupa M.A., advokat iz B., radi naknade štete, odlučujući o reviziji tuženog protiv presude Višeg privrednog suda u Banjaluci broj 57 0 Ps 102281 18 PŽ od 27.08.2018. godine, na sjednici održanoj dana 30.01.2019. godine, donio je

PRESUDU

Revizija se usvaja, obje nižestepene presude preinačavaju se tako što se odbija u cjelosti tužbeni zahtjev tužiteljice.

Obavezuje se tužiteljica da tuženom na ime troškova cijelog postupka plati iznos od 14.222,70 KM, u roku od 30 dana.

Obrazloženje

Prvostepenom presudom Okružnog privrednog suda u Banjaluci broj 57 0 Ps 102281 13 Ps od 20.11.2017. godine, obavezan je tuženi da tužiteljici na ime naknade materijalne štete isplati iznos od 98.060,00 KM, sa zakonskom zateznom kamatom od 19.12.2011. godine do isplate, kao i da joj nadoknadi troškove parničnog postupka u iznosu od 11.299,50 KM.

U preostalom dijelu, koji predstavlja razliku između zahtijevanog i dosuđenog iznosa u iznosu od 6.000,00 KM, tužbeni zahtjev je odbijen.

Drugostepenom presudom Višeg privrednog suda u Banjaluci broj 57 0 Ps 102281 18 PŽ od 27.08.2018. godine, žalba tuženog je odbijena i presuda Okružnog privrednog suda u Banjaluci broj 57 0 Ps 102281 13 Ps od 20.11.2017. godine u pobijanom usvajajućem dijelu (stav 1. izreke), potvrđena.

Odbijen je zahtjev tuženog za naknadu troškova sastava žalbe u iznosu od 1.539,10 KM.

Blagovremeno izjavljenom revizijom po punomoćniku (kojoj se „pridružuje“ revizija neposredno izjavljena od strane zakonskog zastupnika tuženog), drugostepenu presudu pobija tuženi, iz razloga povrede odredaba parničnog postupka i pogrešne primjene materijalnog prava, s prijedlogom da se revizija usvoji i pobijana presuda preinači, odnosno ukine i predmet vrati na ponovno suđenje.

U odgovoru na reviziju tužiteljica predlaže da se revizija odbije, odnosno odbaci.

Revizija je osnovana.

Predmet spora u ovoj parnici je zahtjev tužiteljice da joj tuženi, na ime naknade materijalne štete, isplati iznos od 104.060,00 KM, sa zakonskom zateznom kamatom, uz naknadu troškova postupka.

Na osnovu izvedenih dokaza i rezultata cjelokupnog postupka prvostepeni sud je utvrdio da su se parnične stranke nalazile u poslovnom odnosu na osnovu ugovora od 15.06.2010. godine o zakupu poslovnog prostora u Tržnom centru „Č.Z.“ B., u kome je tužiteljica obavljala trgovačku djelatnost; da je ugovor zaključen na period od 10 mjeseci, a aneksom tog ugovora od 15.06.2010. godine produženo je trajanje zakupnog odnosa do 31.04.2012. godine; da su stranke ugovorile (tačka 4.5. Ugovora) da tužiteljica kao zakupac daje svoju izričitu saglasnost da se u cjelokupnom prostoru Tržnog centra vrši video nadzor, a da se o alarmnom sistemu i sistemu video nadzora u funkciji tehničkog obezbjeđenja objekta Tržnog centra stara zakupodavac – tuženi; da je dalje ugovoreno (tačka 4.6.) da zakupodavac ne odgovara za bilo kakvo oštećenje ili otuđenje imovine zakupca u Tržnom centru, ukoliko se za to ne utvrdi direktna krivica zakupodavca; da je radi fizičko-tehničkog obezbjeđenja objekta Tržnog centra u kojem se nalazio zakupljeni poslovni prostor, tuženi kao naručilac usluga sa privrednim društvom „AWG“ d.o.o. B., kao izvršiocem usluga, 30.09.2009. godine, zaključio Ugovor o pružanju usluga protivprovalnog obezbjeđenja i da je predmet tog ugovora protivprovalno obezbjeđenje imovine tuženog u zaštićenim objektima, među kojima je i Tržni centar „Z.“, te nadzor smetnji i kvarova u objektima i na alarmnom sistemu, te su ovim ugovorom konkretizovani poslovi protivprovalnog obezbjeđenja; da su prema potvrdi MUP, CJB B., Sektor Grada, Odjeljenje kriminalističke policije br. 08-S/G-1-1-914/12 od 11.06.2012. godine, nepoznati počinioci u vremenu od 16 časova 17.12.2011. godine do 07 časova 19.12.2012. godine, izvršili provalu u poslovni prostor – zlatarsku radnju tužiteljice i da je prema izjavi tužiteljice tom prilikom ukraden zlatni nakit iz sefa (vrijednosti 76.000,00 KM) i srebrni nakit (vrijednosti 15.200,00 KM i 6.860,00 KM), te oštećen metalni sef (6.000,00 KM), čime je tužiteljici nanesena šteta u iznosu od 104.060,00 KM; da je u zapisniku MUP RS CJB B. o uviđaju od 19.12.2011. godine opisano i potkrijepljeno fotodokumentacijom zatečeno stanje, ta je konstatovano: da je metalna kasa pomjerena od zida, da su vidljivi tragovi nasilnog otvaranja kase, da je sa lijeve strane deformisan štok kase i vrata, sa vidljivim tragovima sječenja širine 6 mm i dužine 90 mm, koji potiču od rezne ploče brusilice i tragovi od metalnog klina koji je ostao zaglavljnjen u kasi, te da je između vrata i štoka kase načinjen otvor od 5 cm, kao i da je prema izjavi tužiteljice otuđena veća količina zlatnog i srebrnog nakita i da će materijalna šteta biti naknadno utvrđena; da je prema nalazu i mišljenju vještaka elektro-tehničke struke Č.M. od 17.02.2017. godine, izostao pravovremeni signal alarma koji je spriječen postavljanjem zaklona na senzore, koji su trebali da dojavu alarm i da je to posljedica očiglednog propusta u tada važećoj proceduri u praksi aktiviranja dojavljivača, kao i nedostatak obuke i stručnog znanja osoblja koje je učestvovalo u redovnom otvaranju i zatvaranju objekta; da je prema nalazu i mišljenju vještaka ekonomske struke D.O. vrijednost robe u poslovnim knjigama tužiteljice prije provale iznosila 212.459,50 KM, a da vrijednost robe koja je ukradena prilikom provale i krađe prema poslovnim knjigama tužiteljice iznosi 98.060,00 KM, te da je tužiteljica izvršila popis prije provale i krađe i isti je knjižila u svojim poslovnim knjigama, a da popisano stanje odgovara stanju utvrđenom vještačenjem; da je vještak konstatovala da je tužiteljica prezentovala dokaz o porijeklu 4.150,80 gr. zlata, te dokaz o porijeklu 4.456 gr. srebra, a da je stanje zlata u poslovnim knjigama prije krađe

iznosilo 2.287,90 gr., dok je stanje srebra u poslovnim knjigama prije krađe bilo 3.377 gr., kao i da je tužiteljica uredno evidentirala promet u svojim poslovnim knjigama i na osnovu toga uredno prijavila i platila porez za 2010. i 2011. godinu poresku godinu.

Kod takvog stanja činjenica, prvostepeni sud je našao da je tuženi odgovoran za nastanak predmetne štete, jer alarmni sistem u trenutku provale nije bio u funkciji, na koji način nije izvršeno protivprovalno obezbjeđenje imovine tužiteljice, te da je predmetna šteta posljedica propusta tuženog kao zakupodavca da se stara o tehničkom obezbjeđenju objekta Tržnog centra i da postoji uzročna veza između propusta tuženog i nastale štete.

Prihvatajući nalaze i mišljenja vještaka elektro-tehničke struke i vještaka ekonomske struke, prvostepeni sud zaključuje da je tužiteljica dokazala da je pretrpjela štetu nastalu otuđenjem zlatnog i srebrnog nakita, a da nije dokazala štetu na sefu, te je pozivom na odredbe člana 154, 155, 185. i 190. Zakona o obligacionim odnosima („Sl. list SFRJ“ broj 29/78, 39/85 i 57/89, te „Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 17/93, 3/96, 39/03 i 74/05, u daljem tekstu ZOO) djelimično usvojio tužbeni zahtjev i sudio kao u izreci prvostepene presude

Drugostepeni sud je prihvatio činjenično utvrđenje i pravni zaključak prvostepenog suda, te je žalbu tuženog odbio i prvostepenu presudu temeljem odredbe člana 226. Zakona o parničnom postupku („Službeni glasnik RS“ broj 58/03, 85/03, 74/05, 63/07, 49/09 i 61/13, u daljem tekstu: ZPP) u pobijanom usvajajućem dijelu, potvrdio.

Osnovano tuženi u reviziji ukazuje da odluke nižestepenih sudova nisu pravilne.

Odredbom člana 155. ZOO šteta je umanjene nečije imovine (obična šteta) i sprečavanje njenog povećanja (izmakla korist), kao i nanošenje drugome fizičkog ili psihičkog bola ili straha (nematerijalna šteta). Da bi po odredbama čl. 154., 155. i 158. ZOO postojala odgovornost nekog lica za naknadu štete, potrebno je da su ispunjene sljedeće zakonske pretpostavke: da šteta postoji, da je prouzrokovana protivpravnom radnjom ili propuštanjem, da se radnja ili propuštanje mogu pripisati u krivicu štetniku i da postoji uzročna veza između radnji, odnosno propuštanja i nastale štete.

Iz činjeničnog utvrđenja nižestepenih sudova proizlazi da se štetni događaj desio u vremenu od 16 časova 17.12.2011. godine do 07 časova 19.12.2012. godine, kada su nepoznata lica izvršila provalu u poslovni prostor Tržnog centra, te u zlatarsku radnju tužiteljice, koju je koristila kao zakupac po ugovoru zaključenom sa tuženim.

Po ugovoru o zakupu obaveza tuženog (tačka 4.5.) je da vrši tehničko obezbjeđenje objekta, postavljen je video nadzor i alarmnog sistema na objektu Tržnog centra, koji je u funkciji tehničkog obezbjeđenja objekta Tržnog centra. U cilju ispunjavanja te ugovorom preuzete obaveze, tuženi je 30.09.2009. godine sa „AWG“ d.o.o. B. zaključio Ugovor o pružanju protivprovalnog obezbjeđenja, koji se odnosi i na predmetni poslovni prostor.

Prema nalazu i mišljenju vještaka elektro-tehničke struke izostao je pravovremeni signal alarma koji je spriječen postavljanjem zaklona na senzore, koji su trebali da dojavu alarm i da je to posljedica očiglednog propusta u tada važećoj proceduri u praksi aktiviranja dojavljivača, kao i nedostatak obuke i stručnog znanja osoblja tuženog koje je učestvovalo u redovnom otvaranju i zatvaranju objekta.

Kod takvog stanja stvari, suprotno prigovorima revizije, pravilan je zaključak nižestepenih sudova da tuženi nije izvršio svoju ugovornu obavezu da obezbjedi imovinu zakupaca u objektu Tržnog centra, a tako i imovinu tužiteljice kao zakupca, te je odgovoran za nastanak štetnog događaja, jer je utvrđeno da alarmni sistem u trenutku provale u objekat Tržnog centra nije bio u funkciji, obzirom da je signal alarma spriječen postavljenjem zaklona na senzore, koji su trebali da dojavu alarm, na koji način nije izvršeno protivprovalno obezbjeđenje imovine tužiteljice. Niko od zakupaca, pa tako ni tužiteljica, nije imala mogućnost da organizuje svoje vlastito obezbjeđenje, jer su zbog specifičnosti položaja poslovnih prostora koji se nalaze u Tržnom centru, poslovi obezbjeđenja i protivprovalne zaštite isključivo organizovani od strane tuženog.

Nasuprot navedenom, revizija osnovano ukazuje da nižestepeni sudovi nisu izveli pravilan zaključak o postojanju i visini štete.

Tužiteljica je tvrdila da je popis otuđene robe sačinila sama, u prisustvu inspektora policije, a da je na zapisniku policije konstatovana količina ukradenog nakita.

Tuženi je osporavao postojanje, količinu i porijeklo zlatnog i srebrnog nakita u sefu, kao i to da popisu nije prisustvovao niko od predstavnika tuženog ili „AWG“ d.o.o.

Nižestepeni sudovi su odluku o visini štete temeljili na nalazu vještaka ekonomske struke, prihvatajući da je količina i vrijednost nakita tako utvrđena, a da je tuženi znao za krađu i mogao da prisustvuje popisu, ali da nije dokazao da mu je tužiteljica eventualno onemogućila da prisustvuje popisu.

U zapisniku MUP RS CJB B. o uviđaju od 19.12.2011. godine, koji je trajao do 13 časova, opisano je zatečeno stanje, te je konstatovano da je „prema izjavi tužiteljice otuđena veća količina zlatnog i srebrnog nakita i da će materijalna šteta biti naknadno utvrđena“.

Dakle, u zapisniku o uviđaju nisu navedeni bilo kakvi podaci o vrsti i količini ukradene robe, što je suprotno tvrdnjama tužiteljice da je na zapisniku policije konstatovana količina ukradenog nakita i da je popis sačinila u prisustvu inspektora policije.

U zapisniku MUP, CJB B., Sektor Grada, Odjeljenje kriminalističke policije br. 08-S/G-1-1-914/12 od 11.06.2012. godine o uzimanju izjave oštećene (tužiteljice) konstatovano je da je tužiteljica izjavila da je lično izvršila popis poslije izvršenog krivičnog djela i utvrdila da je otuđeno: zlatni nakit težine 950 grama, srebrni nakit težine 2500 grama, sef...ukupne vrijednosti 97.200,00 KM. Dakle, ni u ovom zapisniku nije od strane policije utvrđena količina ukradenog nakita, već je zapisana prema kazivanju tužiteljice.

Takođe, potvrda MUP, CJB B., Sektor Grada, Odjeljenje kriminalističke policije br. 08-S/G-1-1-914/12 od 11.06.2012. godine, potvrđuje da su nepoznati počinioci u vremenu od 16 časova 17.12.2011. godine do 07 časova 19.12.2012. godine, izvršili provalu u poslovni prostor – zlararsku radnju tužiteljice, ali to nije dokaz o visini štete, jer je na istoj potvrdi konstatovano da je „prema izjavi oštećene tom prilikom ukraden zlatni nakit iz sefa (vrijednosti 76.000,00 KM) i srebrni nakit (vrijednosti 15.200,00 KM i 6.860,00 KM), te oštećen metalni sef (6.000,00 KM) i nanesena šteta u iznosu od 104.060,00 KM“.

U spisu se nalazi i popis ukradene robe sačinjen i potpisan od strane tužiteljice 19.12.2012. godine, koji vještak ekonomske struke navodi u nalazu.

Međutim, osnovano tuženi prigovara vjerodostojnosti tog popisa kome nije prisustvovao niko od njegovih radnika, kao ni radnici policije, koji nisu konstatovali zatečeno stanje nakita u zlatarskoj radnji poslije provale, tako da konstatacija vještaka u nalazu i mišljenju da je popis koji je sačinila

tužiteljica proknjižen u poslovnim knjigama i da popisano stanje odgovara stanju utvrđenom vještačenjem, nije mogla poslužiti kao osnov za utvrđivanje postojanja i visine štete, niti se na nalazu vještaka iz tog razloga mogla temeljiti odluka o obavezivanju tuženog na naknadu štete.

Proizlazi da su nižestepeni sudovi iz izvedenih dokaza izveli pogrešan zaključak o postojanju i visini štete.

Teret dokazivanja te činjenice je na tužiteljici, koja po ocjeni ovog suda nije u smislu odredbe člana 123. ZPP dokazala visinu pretrpljene štete, pa i pored postojanja osnova odgovornosti tuženog, nisu ostvareni uslovi za primjenu odredbe člana 154, 155, 185. i 190. ZOO, zbog čega je valjalo odbiti tužbeni zahtjev.

Iz navedenih razloga, odlučeno je kao u izreci na osnovu odredbe člana 250. stav 1. ZPP.

Kako je revizija tuženog uvažena, čime je došlo do preinačenja odluka nižestepenih sudova, to je saglasno odredbi člana 397. stav 2. u vezi sa odredbom člana 395. ZPP, ovaj sud odlučio o troškovima cijelog postupka, te obavezao tužiteljicu da tuženom na ime troškova parničnog postupka plati ukupno iznos od 14.222,70 KM, koji se odnosi na troškove prvostepenog postupka 7.144,50 KM (na ime sastava odgovora na tužbu i pristup punomoćnika tužene na pet održanih ročišta po 716,00 KM, troškove vještačenja po vještaku ekonomske struke u iznosu od 300,00 KM, paušala 1.074,00 KM, nagrade za vrijeme 480,00 KM i PDV 994,50 KM), troškove drugostepenog postupka 3.539,10 KM (sastav žalbe 1.539,10 KM i takse na žalbu 2.000,00 KM) i troškova revizionog postupka 3.539,10 KM (sastav revizije po punomoćniku 1.539,10 KM i takse na reviziju 2.000,00 KM), shodno tarifnim brojevima 2. i 12. Tarife o nagradama i naknadi troškova za rad advokata ("Službeni glasnik RS" broj 68/05) i Tarifnom broju 1. tačka 1. 5) i 10. Taksene tarife koja je prema članu 1. stav 2. Zakona o sudskim taksama - "Službeni glasnik RS" broj 73/08, 49/09, 67/13, 63/14 i 66/18, njegov sastavni dio.

Predsjednik vijeća
Tanja Bundalo

Za tačnost otpravka ovjerava
Rukovodilac sudske pisarnice
Amila Podraščić